

Kemikalieinspektionens tillsynsplan 2010

Sundbyberg, februari 2010

Utgivare: Kemikalieinspektionen©

Rapporten finns som nedladdningsbar pdf på www.kemi.se

1.	<i>Inledning</i>	3
2.	<i>Kemiska produkter</i>	5
2.1	Kort beskrivning av tillsynsområdet	5
2.2	Behovsutredning	6
2.3	Resurser och prioritering	7
2.4	Projekt	8
3.	<i>Bekämpningsmedel</i>	9
3.1	Kort beskrivning av tillsynsområdet	9
3.2	Behovsutredning	10
3.3	Resurser och prioritering	11
3.4	Projekt	12
4.	<i>Varor</i>	13
4.1	Kort beskrivning av tillsynsområdet	13
4.2	Behovsutredning	14
4.3	Resurser och prioritering	15
4.4	Projekt	16
5.	<i>Sammanfattning</i>	18
	<i>Bilaga 1 – Laglista</i>	19
	<i>Bilaga 2 Beräkning av antalet tjänster, Kemiska Produkter</i>	21
	<i>Bilaga 3 Beräkning av antalet tjänster, Bekämpningsmedel</i>	22
	<i>Bilaga 4 Beräkning av antalet tjänster, Ämnen i Varor</i>	23

1. Inledning

Enligt *Förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken* ska en myndighet som tilldelats operativa tillsynsuppgifter avsätta resurser som i tillräcklig grad motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet. Myndigheten skall också ha gjort en utredning om tillsynsbehovet inom sina ansvarsområden och uppdatera den årligen med hänsyn till de förutsättningar som kan ha ändrats. Myndigheten ska också för sina verksamhetsområden varje verksamhetsår upprätta en tillsynsplan baserad på bl.a. behovsutredningen. Tillsynsplanen ska beskriva hur tillsynsarbetet ska bedrivas. Tillsynsarbetet ska också regelbundet följas upp och utvärderas. Både behovsutredningen och tillsynsplanen ska beslutas av den inom myndigheten som beslutar om användning av myndighetens resurser.

Enligt krav i 2009 års regleringsbrev från regeringen ska Kemikalieinspektionen sammanställa en tillsynsplan för 2010 som ger en bild av hur tillsynsarbetet kommer att genomföras för KemI under året. Tillsynsplanen ger en överblick av det samlade operativa tillsynsbehovet och fungerar som ett viktigt strategiskt styrdokument som gör det möjligt att se hur aktiviteter prioriteras i relation till de resurser som finns tillgängliga. Både arbetsfördelningen och prioriteringen underlättas med den överblicken.

Tillsynsplanen hanterar endast Kemikalieinspektionens operativa tillsynsarbete. I det operativa tillsynsarbetet inkluderas allt arbete före, under och efter inspektionerna, rapportsammanställningar, viss inläsning på projektområdet, eventuellt deltagande på mässor eller andra informationsaktiviteter, möten med branscher eller föreläsningar för branscher etc.

I Sverige bedriver även kommuner och länsstyrelser tillsyn på kemikalieområdet, vars arbete är omfattande och betydelsefullt. Dessa myndigheter har egna tillsynsplaner som bland annat beskriver deras kemikalietillsyn. Denna plan beskriver enbart KemI:s operativa tillsynsverksamhet.

Andra arbetsområden såsom tillsynsvägledning, tillsynssamverkan inom EU eller återkoppling till regelutveckling mm är inte inkluderat i tillsynsplanen. Tillsynsvägledningen presenteras i en egen plan för tillsynsvägledning 2010-2012.

Med tillsyn på kemikalieområdet avses här myndigheternas tillsynsområde över skydd av människors hälsa och den yttre miljön vid hantering av kemiska produkter, varor och biotekniska organismer enligt tillsynsförordningens (1998:900) bilaga samt tillsyn enligt vissa EG-förordningar. Se bilaga 1 för en sammanfattning av de lagar, förordningar och föreskrifter som KemI har tillsynsansvar för. Dessa regler styr i första hand KemI:s tillsynsarbete.

Kemikalieinspektionen (KemI) delar in tillsynen i tre huvudområden; kemiska produkter, varor och bekämpningsmedel. Under varje huvudområde resoneras kring behov, resurser och prioriteringar samt en sammanställning av 2010 års planerade projekt. I denna plan presenteras en mycket kortfattad behovsutredning som tar upp olika strategier i tillsynen och vilka personalresurser som kan behövas för de olika tillsynsområdena.

Behovsutredning

Syftet med behovsutredningen är att identifiera problemområden med avseende på graden av riskminskning och vår möjlighet att påverka utvecklingen genom tillsyn. Behovsutredningen kan utgå från följande frågor:

- Vilket underlag har vi för att bedöma tillsynsbehovet?
- Vilka problemområden kan vi identifiera?
- Vilka verksamheter och åtgärder bör bli föremål för tillsyn?

- Vilken eller vilka tillsynsmetoder ger störst påverkan/nytta?

Behovsutredningen tar inte hänsyn till givna resurser utan ska beskriva tillsynsbehovet utifrån identifierade problemområden, typ av verksamheter/branscher, lagstiftningskrav m.m. Det allra vanligaste är att beskriva detta med antal tjänster. I behovsutredningen finns en stor osäkerhet i beräkningen, vilket gör att behovet kan variera beroende vilken målsättning man har.

2. Kemiska produkter

2.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

KemI har ansvar att bedriva tillsyn över tillverkare och importörer (primärleverantörer) i Sverige. I den operativa tillsynen av kemiska produkter granskar myndigheten framför allt att produktinformationen (märkning och säkerhetsdatablad) uppfyller de krav som ställs enligt kemikalielagstiftningen och att anmälningarna till produktregistret är riktiga. De företag som anmäler kemiska produkter varierar i storlek. De varierar också i antal importerade/tillverkade produkter, volymer samt i hur farliga produkterna är för hälsa och miljö. Det betyder att det finns en stor spännvidd mellan företagen vad gäller deras bidrag till kemiska risker i samhället och potentialen för riskminskning på marknaden.

Nedan ges en sammanställning för de regelområden som kan komma ifråga vad gäller tillsyn och av kemiska produkter hos primärleverantörer.

Regelområden*	Beskrivning
Klassificering och märkning	Klassificering och märkning av kemiska produkter enligt kriterier i KIFS 2005:7 och 1272/2008/EG (CLP)
Säkerhetsdatablad	Säkerhetsdatablad ska finnas för kemiska produkter enligt bilaga II till förordning 1907/2006/EG, REACH.
Förpackningsregler	Konsumentprodukter ska t ex ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning. KIFS 2008:2
Överlåtelsestillstånd	Särskilt farliga produkter kräver tillstånd för överlåtelse i Sverige . KIFS 2008:2
Särskilda regler om tvätt- och rengöringsmedel	Begränsar användningen av svärnedbrytbara tensider och innehåller särskilda krav på innehållsdeklarationer m.m.
Begränsningsregler	Begränsningar finns både nationellt och i EU-lagstiftning. Exempel är: § Bly i färger § Båtbottenfärger § Bensen § CMR*- ämnen till konsumenter § PFOS § VOC i färger och lacker § Klorerade lösningsmedel <i>* Cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska ämnen</i>
Produktsäkerhet	För kemiska produkter är det ovanligt att använda denna lag, men det kan förekomma om inga andra regler eller begränsningar finns

* Utförligare regelbeskrivningar finns i bilaga 1

Många av de företag som Kemikalieinspektionen bedriver tillsyn över finns registrerade i Kemikalieinspektionens produktregister. Företag som tillverkar, importerar eller till Sverige för in kemiska produkter ska anmäla verksamheten och produkterna till KemI:s produktregister. Registret är ett viktigt underlag för KemI:s urval av företag och underlättar

planeringen av inspektionsverksamheten. Registret har cirka 2 500 företag och cirka 75 000 kemiska produkter anmälda.

2.2 Behovsutredning

Antalet tillsynsobjekt påverkar i hög grad tillsynsbehovet. I KemI:s produktregister finns de flesta tillsynsobjekten för kemiska produkter registrerade (tillverkare och importörer av kemiska produkter). Även omvärlden påverkar tillsynsbehovet som till exempel; regler, krav från regering, internationella nätverk, media och inkommande ärenden.

I produktregistret finns cirka 2 500 företag som tillverkar, importerar eller namnbyter¹ kemiska produkter. I huvudsak är det dessa företag som KemI har ansvar för i tillsynen av kemiska produkter. Företagen i produktregistret omsätts årligen med cirka 10 procent.

För de företag som inte säljer vidare sina produkter (s.k. egenanvändare) minskar tillsynsansvaret från KemI eftersom de flesta regler reglerar utsläppande på svenska marknaden. Naturligtvis ligger ändå kraven om produktregisteranmälan kvar för oss att kontrollera för dessa cirka 400 företag. Dessutom är cirka hälften av alla produkter i produktregistret inte klassificerade som farliga. Många företag har också endast en eller några få kemiska produkter, vilket minskar behovet för dessa företag.

Strategier för urval

Det krävs strategier för urval av projekt och tillsynsobjekt. KemI:s övergripande mål i tillsynen är riskminskning. Nedan listas några kriterier som kan vara aktuella vid urval:

- **Regler**, särskilt nya regler. Reglerna styr i första hand vilken tillsyn som ska bedrivas eftersom reglerna är grunden för kravställandet i tillsynen.
- **Produkter/företag** med tillverkning/import av stora volymer eller många produkter vars produkter medför stor **exponering** och/eller stor **spridning**.
- Företag med **brister i redovisningar** till Produktregistret (t.ex. inga sammansättningsuppgifter). Dessa företag kan ha ett större tillsynsbehov än andra.
- Produkters **farlighetsklassificering**. De produkter som klassificeras som ofarliga bedöms ha ett lägre tillsynsbehov.
- Företag med produkter som innehåller **särskilt farliga ämnen**, eller ämnen som särskilt behöver fokuseras på.
- **Regleringsbrev och regeringsuppdrag**.
- **Region** – Att begränsa tillsynen till ett geografiskt område ger fördelar rent logistiskt (resor) och öppnar upp för att samtidigt bedriva tillsynsvägledning i den regionen.

---

¹ Företag som packar om eller ändrar namn på kemiska produkter likställs med tillverkare. En anledning är att ny märkning och säkerhetsdatablad tillkommer som kan behöva kontrolleras.

- **Branscher**, användningsområde produktgrupp. Olika grupper kan ha olika stort behov av tillsyn.
- **Högriskgrupper**. Produkter som används mer frekvent av exempelvis barn.
- **Krav från EU**, t.ex. projekt i FORUM, analys av växtskyddsmedel eller rapporteringskrav från kommissionen inom ett visst regelområde.
- **Omvärldsbevakning**: Vad händer i arbetsmiljön, vilka brister är vanliga? Erfarenheter från, t.ex. Giftinformationscentralen och yrkeshygieniska avdelningar på vissa sjukhus.
- **Löpande tips**. Brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om bristfälliga produkter eller förhållanden. De högprioriterade av dessa väljs ut för inspektion.

I en internationell jämförelse finns indikationer på att de resurser som läggs på tillsyn av kemiska produkter i Sverige ändå är bland de högsta i Europa. De erfarenheter som KemI haft i europeiska tillsynsätverk såsom CLEEN och FORUM stärker denna bild, utan att det finns några siffror på det.

Resursbehovet

Historiskt har företag blivit inspekterade ungefär vart 15:e år vad gäller kemiska produkter. I dokumentet *Policy och strategier i Kemikalieinspektionens tillsynsverksamhet* anges att; ”Målet är dock att uppnå den av kemikalieutredningen (SOU 2001:4) föreslagna inspektionsfrekvensen att företagen i produktregistret inspekteras minst vart femte år.” Svårigheten att sätta exakta siffror på tillsynsbehovet gör att KemI väljer att beskriva resursbehovet som ett intervall. De företag med störst behov skulle kunna inspekteras 3:e år, medan för de företag som har lägre behov kan räcka med vart 10:e år. Vi antar i denna beräkning att cirka hälften av företagen i produktregistret har ett lägre tillsynsbehov bl.a. på grund av att produkterna har lägre farlighetsklassning eller att företagen arbetar mycket intensivt med sin interna kemikaliekontroll.

En uppskattning av resursbehovet för tillsyn på kemiska produkter ligger mellan **8-14 tjänster**. För beräkning av antalet tjänster se bilaga 2.

2.3 Resurser och prioritering

Tillgängliga resurser för tillsyn av kemiska produkter 2010 är cirka **4 tjänster**, se bilaga 2.

Särskilt fokus kommer att läggas på produkter som har stor spridning i konsumentledet. En uppföljning kommer att göras på det nationella tillsynsprojekt som KemI haft med landets kommuner inriktat på kemikalier i detaljhandel, som når stora konsumentgrupper.

En annan prioritering är att nå företag med stora produktvolymerna och många produkter. I samband med detta projekt kommer KemI att göra en utvärdering om tillsynens effektivitet genom att undersöka förbättringar av säkerhetsdatablad.

Tatueringsfärger är ett område som där tillsynsansvaret varit otydligt. KemI kommer att göra en utvärdering (uppdrag från regeringen) om tillsynsansvar och behov. Vidare kommer fyrverkerier att granskas särskilt då det tros vara ett eftersatt produktområde för tillsyn.

2.4 Projekt

KemI har arbetat mycket i projektform med prioriteringar utifrån bransch, regelområde, typ av produkter/kemikalier, eller geografisk region. Projektformen underlättar samordning med branscher samt ger fördjupning och fokus på området. För 2010 planeras följande projekt inom den operativa tillsynen av kemiska produkter.

- § Under 2010 planeras riktade insatser mot tillverkare och importörer av kemikalier i detaljhandeln **KID 0910**. KemI har under hösten 2009 arbetat med vägledning i drygt 140 kommuner i deras kontroll av försäljning av kemiska produkter i butiker runt om i landet. Dessa inspektioner kommer att följas upp och de leverantörer som har störst brister kommer att kontrolleras. Ett liknande projekt som genomfördes 2006 visade att denna typ av inspektionsprojekt får stort genomslag både i leverantörs- och butiksledet.
- § **Produktinformationen** (märkning och säkerhetsdatablad) från de företag som tillverkar eller importerar störst mängder kemikalier till Sverige enligt KemI:s produktregister ska granskas och företagen ska inspekteras. I ett försök att mäta hur stor effekten blir av KemI:s tillsyn på företagens lagefterlevnad har ett samarbete inletts med Kungliga Tekniska Högskolan, KTH.
- § **EU-projekt** (sen höst 2010). Inom Reach Forum är ambitionen att årligen hålla ett projekt som samtliga medlemsländer ska delta i. Inriktningen på det kommande projektet är ännu inte fastställd, men det blir antagligen ett projekt om nedströmsanvändare med fokus på formulerare.
- § **Tatueringsfärger** ska analyseras med avseende på innehåll av bl.a. bly- och kadmumpigment samt cancerframkallande azofärgämnen. Att tatueringsfärger innehåller farliga ämnen rapporteras ofta på Rapex från olika medlemsländer. I Sverige har ingen tillsyn gjorts på denna grupp av kemikalier då tillsynsansvaret är otydligt. Antalet tatueringsstudios i landet har ökat dramatiskt de senaste åren och det är av stor vikt att tatueringsfärger undersöks. KemI väljer därför att analysera ett urval av de tatueringsfärger som används i olika studios. Även klassificering och märkning av tatueringsfärgerna ska granskas.
- § **Miljösanktionsavgifter** för företag som inte lämnat in mängduppgifter till produktregistret

Fyrverkeripjäser – Ett tillsynsprojekt i Danmark inriktat på analys av hexaklorbensen i fyrverkeripjäser visade att detta ämne finns i dessa produkter trots att detta är reglerat i Stockholmskonventionen. Hexaklorbensen är ett så kallat POPs-ämne (Persistent Organic Pollutants) som är en långlivad organisk förorening som kan ge upphov till effekter som cancer, reproduktions- och utvecklingsstörningar.
- § **Löpande tips.** Brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om bristfälliga produkter eller förhållanden. De högprioriterade av dessa väljs ut för inspektion.

3. Bekämpningsmedel

3.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

Bekämpningsmedel är enligt definition en kemisk eller biologisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Alla bekämpningsmedel (både yrkesmässiga och konsumentprodukter) som används i Sverige måste vara förhandsgranskade och godkända av KemI. Bekämpningsmedel ska också anmälas till KemI:s produktregister och de omfattas av reglerna om klassificering, märkning och säkerhetsdatablad. Ytterligare krav för märkning och information finns dessutom för bekämpningsmedlen. I tillsynen av bekämpningsmedel granskar myndigheten bl.a. att produkterna har ett godkännande, att mängden aktiv substans överrensstämmer med godkännandet samt att produkterna uppfyller kraven om produktinformation.

Nedan ges en översyn av tillsynen som är aktuell inom området för bekämpningsmedel.

Regelområden	Beskrivning
Godkända bekämpningsmedel	Endast bekämpningsmedel som är godkända eller har dispens av KemI får säljas, vilket kontrolleras. Produkter som tidigare har fått säljas men numera har saluförbud kontrolleras också. Några bekämpningsmedel (bkm) omfattas av undantag från godkännandekravet. Även verksamma ämnen analyseras för att se om halterna stämmer med godkännandet och att rätt ämne ingår i produkten.
Godkända bekämpningsmedel	Endast bekämpningsmedel som är godkända eller har dispens av KemI får säljas, vilket kontrolleras. Några bkm omfattas av undantag från godkännandekravet. Även verksamma ämnen analyseras för att se om halterna stämmer med godkännandet.
Klassificering och märkning	Klassificering och märkning av kemiska produkter enligt kriterier i KIFS 2005:7 och de särskilda märkningsregler som finns för bekämpningsmedel
Säkerhetsdatablad	Säkerhetsdatablad ska finnas för farliga kemiska produkter enligt bilaga II i Reachförordningen.
Förpacknings- och förvaringsregler	Konsumentprodukter ska t ex ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning. KIFS 2008:2 och särskilda förpackningsregler för biocider KIFS 2008:3
Överlåtelsestillstånd	Särskilt farliga produkter kräver tillstånd för överlåtelse i Sverige . KIFS 2008:2

3.2 Behovsutredning

Det finns cirka 160 innehavare eller ombud av godkända bekämpningsmedel i KemI:s bekämpningsmedelsregister. Vissa av dem finns även registrerade i produktregistret (godkända bekämpningsmedel ska också vara anmälda till KemI:s produktregister). Många av företagen är inte medvetna om att deras produkter måste inneha ett godkännande innan de får placeras på svenska marknaden.

Totalt finns det 674 godkända bekämpningsmedel varav 308 är växtskyddsmedel och resten är biocider. Sådana som inte har sina produkter registrerade i bekämpningsmedelsregistret har under vissa omständigheter fått möjlighet att sälja ut sina lager eller tillfälligtvis sälja en produkt för att täcka ett särskilt behov. Vissa produkter säljs även som s.k. off-label produkter². Dessa möjligheter har beviljats i form av dispenser för ett 70-tal produkter under år 2009.

Tillsynen bedrivs på nationella objekt och eftersom 40 procent av innehavarna finns i länder utanför Sverige försvåras tillsynen. Vissa, cirka 10 innehavare, befinner sig utanför EU. Uppskattningsvis finns det ytterligare cirka 100 aktörer på den svenska marknaden som antingen importerar eller tillverkar icke godkända bekämpningsmedel.

Strategier för urval

Det krävs strategier för urval av projekt och tillsynsobjekt. KemI:s övergripande mål i tillsynen är riskminskning vilket påverkar vilka urval och prioriteringar som görs. De kriterier som kan vara aktuella vid urval är följande:

- **Regler**, särskilt nya regler. Reglerna styr i första hand vilken tillsyn som ska bedrivas eftersom reglerna är grunden för kravställandet i tillsynen.
- **Otillåtna medel**. Större delen av de tips som inkommer till KemI gäller produkter som saknar godkännande. Det beror på dålig kunskap hos företagen med anledning av eftersatt tillsyn. Otillåtna bekämpningsmedel där hälso- och miljörisker inte utvärderats kan medföra onödiga och oacceptabla faror för användare, konsumenter och miljön. Det krävs större insatser för att komma tillrätta med problemet
- **Analys** – i ett försök att se om företagen verkligen uppfyller de krav som ställs i godkännandet av ett bekämpningsmedel skulle ett analysprojekt behöva utföras (detta är även ett krav från EU). Analyserna kan utföras regelbundet, exempelvis vart tredje år och fokus läggs på det verksamma ämnet i både växtskyddsmedel och biocider. Hittills har stickprov visat acceptabla halter, men en grundligare tillsyn bör utföras.
- **Kontroll av dispenser** – ett flertal företag har för närvarande dispenser som bl.a. gäller tillfälliga utförsäljningar av vissa produkter som saknar godkännande. Inkomna tips till myndigheten har visat att ett antal av de dispensererna missbrukats. Det behövs därför en kontroll för att se hur hanteringen går till.
- **Upphörda godkännanden** – vissa produkter har godkännanden som upphört och finns trots det ute på marknaden. En kontroll av de produkterna skulle kunna ske i

---

² En redan godkänd produkts användningsområde har utökats till att gälla även för andra ändamål (exempelvis fler grödor).

form av ett samverkansprojekt liknande Bekämpningsmedelsprojektet 2008 tillsammans med de lokala tillsynsmyndigheterna. Förutom att tillsynen blir mer enhetlig och får större genomslag om kommunerna deltar, så har Sverige fortfarande krav på sig från Kommissionens kontrollorgan FVO att förbättra samverkan mellan centrala och lokala myndigheter.

- **Produktinformation** – korrekt och tydlig information via säkerhetsdatablad och etiketter är av yttersta vikt. Detta gäller i synnerhet växtskyddsmedel som används på grödor som förädlas till livsmedel. Rätt dos och behandlingstidpunkt kan vara avgörande för resthalter. Det är givetvis också viktigt att minska användarens exponering av produkterna. Likaså exponeringen för biocidprodukter (t.ex. myggmedel) då dessa används under mindre kontrollerade former.
- **Kontroll av förbud.**
- **Kunskapsöverföring** – KemI behöver i större utsträckning satsa på att utbilda och informera leverantörer, användare och konsumenter om bekämpningsmedel.
- **Löpande tips.** Brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om bristfälliga produkter eller förhållanden. De högprioriterade av dessa väljs ut för inspektion.

Resursbehovet

Antal företag med godkända medel är cirka 160, medan företag som marknadsfört bekämpningsmedel som sådana utan att ha varit godkända var cirka 100 stycken i projektet 2008. Det innebär ett minsta antal på cirka 250 objekt. Antalet företag som säljer icke godkända bekämpningsmedel torde vara fler än de 100 som hittades just i detta projekt, eftersom det säkert tillkommer nya företag varje år som försöker sälja otillåtna medel eller som ligger i gränzonen.

För bekämpningsmedel borde omfattningen av tillsynen vara något större än för kemiska produkter, då denna oftast handlar om medel som exponeras direkt ut i miljön, på vår hud eller i vår boendemiljö och som kan påverka vår hälsa via exempelvis livsmedel.

Vidare krävs oftast mer resurser vid tillsyn av bekämpningsmedel dels för att området har varit eftersatt och att mycket tolkningsdiskussioner behövs för att klargöra vad som är bekämpningsmedel. Det gör att varje inspektion kan ta längre tid än de 3 dagar per inspektion som vi har beräknat för kemiska produkter.

KemI:s bedömning är att tillsyn behövs mellan vartannat till vart 4:e år för bekämpningsmedel, vilket ger ett intervall på mellan **2-4 tjänster**, se bilaga 3 för beräkning.

3.3 Resurser och prioritering

Tillgängliga resurser för tillsyn av bekämpningsmedel 2010 är cirka **1,5 tjänster**, se bilaga 3 för beräkning.

Rent historiskt har inte tillsyn över bekämpningsmedel prioriterats utan det har mest handlat om tillsyn av kemiska produkter. 2008 genomfördes dock ett samverkansprojekt med kommunerna i ett försök att minska ner andelen icke godkända produkter ute i handeln. Fokus har alltså lagts på icke godkända produkter, men det skulle ur riskminskningssynpunkt vara lämpligt att kontrollera produktinformationen i större utsträckning för 2010.

3.4 Projekt

För 2010 planeras följande projekt inom den operativa tillsynen av bekämpningsmedel.

- § Innehållet av **aktiva substanser i växtskyddsmedel** ska analyseras för att kontrollera att det överrensstämmer med mängden enligt godkännandet. Projektet är ett återkommande sådant som myndigheten är skyldig att utföra enligt växtskyddsdirektivet.
- § Innehållet av **aktiva substanser i biocider och biologiska medel** ska analyseras för att kontrollera att det överrensstämmer med mängden enligt godkännandet.
- § **Märkningsprojekt för biocider** – för att säkerställa att rätt information går fram till användaren.
- § Ett **informationsprojekt** kommer rikta in sig på **biologiska växtskyddsmedel**. Syftet är att höja kompetens hos företagen genom bl.a. framtagandet av ett faktablad. Informationen kommer också vara konsumentinriktad för att synliggöra alternativa bekämpningsmedel via hemsidan och media.
- § **Informationsprojekt** med syfte att bl.a. få **konsumenter** att välja registrerade bekämpningsmedel kommer äga rum. Ett annat mål är att få branschorganisationer, såsom travsportförbundet, att kräva att enbart registrerade bekämpningsmedel används vid exempelvis tävlingar (t.ex. häst- och hundsport). Informationskanalerna som kommer användas är hemsidan, broschyrer och media.
- § **Löpande tips**. Brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om bristfälliga produkter eller förhållanden. De högprioriterade av dessa väljs ut för inspektion.

4. Varor

4.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

En *vara* definieras i Reach som ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion (artikel 3.3). Exempel på varor är kläder, möbler, leksaker, datorer, bilar etc.

Kemikalieinspektionen har traditionellt fokuserat tillsynsverksamheten på kemiska produkter och inte tittat så mycket på kemiska risker från varor. Detta har bl.a. berott på att det till stor del saknats finansiering för varutillsynen. Myndigheten har dock under de senaste två åren lagt allt större fokus på varutillsyn vilket bl. a har uppmanats i regleringsbrev och VP-direktiv. Även inom EU och globalt i andra länder så har fokus ökat på kemiska risker från varor. Målsättning är att öka tillsynen på varuområdet.

De regler som gäller för varor är inte lika omfattande och detaljerade som reglerna för kemiska produkter och bekämpningsmedel. Här finns miljöbalkens generella regler om allmän försiktighet och produktsäkerhetslagen som säger att bara konsumentprodukter som är säkra ur hälsosynpunkt får sättas ut på marknaden. För vissa varugrupper finns detaljregler som begränsar användningen av specifika kemiska ämnen, t.ex. avgivning av nickel från smycken och användning av vissa mjukgörare (ftalater) i leksaker.

Nedan ges en sammanställning för de regelområden som kan komma ifråga vad gäller varutillsyn och beskrivning av vilka objekt som kan omfattas av den tillsynen.

Regelområden	Regel*	Varugrupper
Produktsäkerhet	Produktsäkerhetslagen (2004:451)	Varor som kan utgöra någon typ av kemisk hälsorisk
Begränsningsregler EU	1907/2006/EG (Reach), bilaga XVII 2002/95/EG (RoHS)	Exempel i varor: § Nickel i smycken § Ftalater i leksaker § Kadmium i varor, särskilt plaster § PAH i däck § Azofärgämnen i textilier § Vissa tungmetaller mm i elektriska produkter (RoHS)
Information om varor enligt Reach	Reach artikel 33	Alla typer av varor som har särskilt farliga ämnen enligt Reach. Information om ämnesnamn ska med.
Varor som ska anmälas enligt Reach	Reach artikel 7	Förutsättningen för anmälan är att ämnet i fråga är avsett att avges från varan. Ett av mkt få exempel är dofttradergummin.
Begränsningsregler Nationellt	SFS 1998:944 KIFS 2008:2	Exempel i varor: § Formaldehyd i träskivor § Träskyddsbehandlat virke § Kvicksilver i varor

* Utförligare regelbeskrivningar finns i bilaga 1

4.2 Behovsutredning

Behovet av att utveckla varutillsynen är stort. I och med Reach har en ansats gjorts för att komma till rätta med oönskade kemikalier i varor. I takt med att konsumtionen av varor ökar så ökar också medvetenheten om att större försiktighet borde råda innan varorna släpps ut på marknaden. Detta torde gälla samtliga varugrupper. Forskning om den s.k. cocktaileffekten som drabbar oss visar på större behov av att begränsa de farliga och outredda kemikalierna i varor runt om kring oss. Kunskap om kemikalier som faktiskt frigörs från inomhusmiljön och varorna ökar hela tiden.

För varor finns inget register motsvarande produktregistret för kemiska produkter. Det gör att urvalsprocessen för dessa företag blir mer komplicerad och tar därmed längre tid. Företag måste istället identifieras genom andra källor, exempelvis medlemsmatriklar från branschorganisationer, Gula sidorna, Internet, mässor och utställningar etc. Antalet företag som tillverkar och/eller importerar varor är också många gånger fler än de cirka 2 500 företag med tillverkning/import av kemiska produkter.

SCB har basfakta³ över olika branschgrupper (t.ex. plastvaruindustri, eldfasta keramiska produkter eller partihandel med hushållsvaror) och antal företag. Cirka 20 grupper kan vara aktuella från denna lista, med i snitt 2000 företag från varje grupp, vilket ger ett antal på cirka 40 000 företag. En del torde vara dubletter, men framförallt så är det inte alla som är tillverkare eller importörer. Dessutom har inte alla företagen varor som innehåller farliga kemiska ämnen. En gissning kan vara att om cirka 10-20procent av dessa importerar (även införsel från EU) eller tillverkar varor som innehåller kemiska ämnen så blir antalet företag i behov av tillsyn cirka 4000-8000 stycken. Det ger någon slags bild av storleksordningen.

Strategier för urval

KemI arbetar med att utveckla en strategi för varutillsyn för att nå fler aktörer. Nedan listas några faktorer som är viktiga då varutillsyn diskuteras:

- **Regler** – Reglerna styr i första hand vilken tillsyn som ska bedrivas eftersom reglerna är grunden för kravställandet i tillsynen.
- **Varor/företag med tillverkning/import av varor** som medför stor exponering och/eller stor spridning.
- **Systemtillsyn.** – Då många företag inte har så mycket kunskap kan systemtillsyn många gånger vara mest resurseffektivt. En diskussion om företagets arbetssätt och egna kunskap upplevs som mer givande jämfört med att endast kontrollera efterlevnaden av en enskild regel.
- **Ämnen** – fokus kan läggas på särskilt farliga ämnen.
- **Rapex** – andra länders anmälningar som gör att KemI borde skanna av den svenska marknaden för att se om dessa felaktiga varor finns även här.
- **Inkommande tips** – från privatpersoner, andra myndigheter eller konkurrerande företag om t.ex. varor som luktar illa eller har gett hälsoskador.

---

³ Basfakta företag enligt Företagens ekonomi efter näringsgren SNI 2007

- **Vad gör andra länder** – en likriktad tillsyn eftersträvas i flera sammanhang och ska även gälla för varuområdet.
- **Media larm** – t.ex. kan andra organisationer göra tester på varor som visar ett område där tillsyn behövs.
- **Konsumentanvändning** – KemI lägger fokus på att kontrollera varor med stor exponering och stora volymer som når många konsumenter och där riskminskning kan förväntas. Även billiga produkter som når stora konsumentgrupper ses över i urvalet.
- **Känsliga grupper** – exempelvis varor som används mycket barn eller där barn exponeras.

Resursbehovet

Osäkerheten i tillsynsbehovet är mycket större för varor än för kemiska produkter och bekämpningsmedel. Vissa grupper behöver troligtvis inte inspekteras särskilt ofta. De kan ha någon enstaka produkt som bara täcks av en begränsning. Detta kan gälla ett projekt där fokus i tillsynen är på någon viss regel. Andra grupper kan däremot behöva inspekteras tätare. Exempel på detta är i marknadskontroll av varor där KemI köper in varor för analys. Samma företag återkommer för vissa produktgrupper såsom leksaker eller elektroniska varor.

Inom varuområdet kan tillsyn och kontroll i större utsträckning behöva kombineras med information, kampanjer, mässbesök mm för att nå konsumenter och branscher. När resursbehovet ska beräknas behöver man alltså ta hänsyn till den enorma mängden varuföretag och produkter och att traditionell tillsyn har begränsad effekt. Inom varuområdet är det dock av stor vikt att kunna ta varuprover och göra analyser av begränsade kemiska ämnen vilket har visat sig vara en effektiv metod för riskminskning.

En mycket grov uppskattning av resursbehovet för tillsyn på varor ligger mellan **8-63 tjänster**.

4.3 Resurser och prioritering

Tillgängliga resurser för tillsyn av varor 2010 är cirka **2 tjänster**, se bilaga 4 för beräkning.

Nedan följer en beskrivning av vad som prioriteras i varutillsynen. Många företag som importerar varor är ofta ovetande om att dessa innehåller kemikalier som dessutom kan vara förbjudna eller begränsade. Vid varuinspektioner handlar det därför ofta om att väcka kemikaliefrågan hos importörerna och ha en dialog om företagets rutiner och framtida arbete med kemikaliefrågorna. Att föra dialog med branschorganisationer för att sprida kunskap om kemikalielagstiftningen och vilka kemikalier som är förbjudna i varor är också en viktig del i varutillsynen. Detta kombineras med analyser av innehållet av förbjudna ämnen i varor, där resultaten kommuniceras med berörda importörer.

Fokus hamnar i år på varugrupper som medför stor spridning, men även varor som har lågt pris och når ut till många konsumenter eller riskgrupper (barn).

4.4 Projekt

Nedan listas de projekt som KemI valt att fokusera på under 2010. En motivering till projekten och lagrum finns också inlagda.

- § Företag som tillverkar eller importerar **textilier för barn** kommer att fortsätta inspekteras. Detta projekt är en fortsättning på det dialogarbete med textilbranschen som myndigheten genomförde 2008, där det framkom att textilbranschen har begränsade kunskaper om kemikaliefrågor och i låg utsträckning känner till kemikalieinnehållet i den egna varan. Tillsynsprojektet är inriktat på företag som importerar textilier som barn kan komma i kontakt med såsom kläder, madrasser, täcken, bärselar och barnvagnar. Inom ramen för detta projekt kommer även ett antal barnvagnar att analyseras avseende kemikalieinnehåll. Delar av detta projekt genomförs i samverkan med Konsumentverket. Lagstiftning som kontrolleras i detta projekt finns framförallt i EU-förordning 1907/2006 EG (Reach) samt i miljöbalken och förordning (1998:944) om förbud.
- § **Elektriska och elektroniska leksaker** ska analyseras avseende överensstämmelse med RoHS direktivet (2002/95/EG) i ett EU-gemensamt tillsynsprojekt. I RoHS direktivet förbjuds användning av bly, kvicksilver, kadmium, sexvärt krom och de bromerade flamskyddsmedlen PBB och PBDE i åtta produktkategorier av elektriska och elektroniska produktkategorier. Att direktivet omfattar leksaker och fritids- och sportutrustning (produktkategori 7) är många importörer ovetande om varför brister i lagefterlevnad tros vara stor inom denna kategori.
- § **Skor och olika handtag** ska analyseras avseende innehåll av **särskilt farliga ämnen** (SVHC) som finns på den s.k. kandidatlistan till Reach. Ämnen som tas upp på kandidatförteckningen har särskilt allvarliga inneboende egenskaper. Vissa av dessa ämnen ska därför fasas ut från försäljning och användning inom EU genom tillståndsprovning. Denna utfasning genom tillstånd omfattar inte importerade varor. För dessa gäller att information om hur varan kan hanteras säkert ska lämnas till alla kunder om varan innehåller något av ämnena på kandidatförteckningen i en koncentration över 0,1 procent (artikel 33 i EU-förordning 1907/2006/EG, Reach). Genom att analysera varor från marknaden ökar dessutom kunskapen om SVHC-ämnen importerats till EU i varor.
- § **Läderhandskar** ska analyseras avseende innehåll av **sexvärt krom** som är starkt allergiframkallande. Handskar som innehåller sexvärt krom redovisas med jämna mellanrum på Rapex från olika medlemsländer. Om detta är ett problem i Sverige är oklart få ingen riktad tillsyn av denna fråga bedrivits tidigare. Här finns inga specifika regler så miljöbalkens försiktighetsprincip och produktsäkerhetslagen ger lagstöd.
- § **Textilier i offentlig miljö**. Projektet Impregnering 2007, i vilket allväderskläder kontrollerades, visade att de stora volymerna kemikalier som används för smuts- och vattenavvisning förmodligen finns i textilier som mattor, möbeltyger, gardiner etc. En kontroll av förekomsten av dessa kemikalier i offentliga miljöer samt kontroll av vilka krav som finns då upphandling görs av dessa textilier verkar vara en passande fortsättning på 2007 års projekt.

- § Analyser för att kontrollera om **nickel och bly** finns i **smycken**. Specifika regler finns för nickelavgivning och för bly kan produktsäkerhetslagen användas.
- § **Löpande tips.** Inkommande handlingar eller telefonsamtal som pekar på ett visst problem med varan kan föranleda en inspektion.
- § Ett särskilt arbetsområde handlar om att **utveckla varutillsynen**. Aktiviteter som att mäta effektiviteten av varutillsynen, utveckla enkäter och informationsmaterial till varuföretag, samarbete med tullen m.m.

5. Sammanfattning

I tabellen nedan ges en sammanställning av resurser för de olika tillsynsområdena. Differensen visar på de resurser som skulle behövas (räknat i tjänster) om man ska täcka behovet av tillsyn på detta område. Notera att detta enbart är Kemikalieinspektionens operativa kemikalietillsyn som redovisas i tabellen. Den tillsyn som bedrivs av länsstyrelser och kommuner finns inte med här.

	Behovsutredning (BU) Antal tjänster - intervall	Tillsynsplan (TP) Antal tjänster
Kemiska produkter	8-14	4
Bekämpningsmedel	2-4	1,5
Ämnen i varor	8-63	2
Sammanlagt	18-81	7,5

Bilaga 1 – Laglista

Nedan listas de regler som faller under Kemikalieinspektionens tillsynsområde.

Lag/Förordning/Föreskrift/EG förordning	KP	BK	Varor
Lag			
Miljöbalk (1998:808).	x	x	x
Produktsäkerhetslag (2004:451).	x		x
Förordningar			
Förordning (1985:837) om PCB mm.	x		
Förordning (2000:338) om biocidprodukter.		x	
Förordning (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.		x	
Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel.		x	
Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter.	x		x
Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer	x	x	
Produktsäkerhetsförordning (2004:469).	x		x
Föreskrifter			
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter.	x	x	
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer.	x	x	x
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel.		x	
EG förordningar			
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006/EG om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)	x	x	x
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (CLP).	x	x	
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar (POPs) och om ändringar av direktiv 97/117/EEG.	x		
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om tvätt och rengöringsmedel samt ändringsförordning EG nr 907/2006.	x		
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden.		x	

EG direktiv/Införlivade i svenska författningar	KP	BK	Varor
Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/13/EG och 2004/42/EG om flyktiga organiska föreningar (VOC). Direktiven finns införlivade i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, framförallt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2008:2.	X		
Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (RoHS). Direktivet är införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken i förordning (1998:944) om förbud m.m. och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2008:2. Dessutom är vissa regler från direktivet införlivat i förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter.			X
Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat . Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter.	X	X	
Europaparlamentets och rådets direktiv 67/548/EEG om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen . Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2008:2 om kemiska produkter och biotekniska organismer.	X	X	
Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG om utsläppande av biocidprodukter på marknaden. Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken och i förordning (2000:233) om biocidprodukter, i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2008:2 om kemiska produkter och biotekniska organismer samt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS)2008:3 om bekämpningsmedel.		X	
Europaparlamentets och rådets direktiv 91/414/EG om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken i förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS)2008:3 om bekämpningsmedel.		X	
Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön. Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken i förordning (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.		X	

Bilaga 2

Beräkning av antalet tjänster, Kemiska Produkter

2a) Behovet. För att beräkna antalet tjänster inom Kemiska produkter i en idealisk situation behövs följande information:

- § Antalet företag i Produktregistret uppgår till 2500 stycken. Enligt resonemanget i avsnitt 2.2 görs en intervallberäkning. I första fallet inspekteras hälften av företagen var 5:e år och hälften var 3:e år. I andra beräkningen inspekteras hälften av företagen var 10:e år och hälften var 5:e år.
- § Varje inspektion beräknas ta cirka 3 dagar i effektiv tid (denna tid inkluderar förberedelse, efterarbete samt rapportskrivning för både varje ärende och hela projektet). I en undersökning från 2007 visade det sig att de flesta projekt i kemiska produkter hade en genomsnittlig tid på 3 dagar/inspektion. Variation finns förstås både vad gäller enskilda inspektioner och mellan olika projekt. För kemiska produkter var dock tiden per inspektion relativt nära 3 dagar/inspektion för de flesta projekt. Tiden för miljösanktionsprojektet är dock betydligt lägre.
- § Over-headtiden som är den tid som är övrig total tid (OH tiden kan inkludera ledning, administration, metodutveckling, kompetensutveckling, interna möten etc.) och uppgår till 40 procent, d.v.s. att man multiplicerar med 1,4.
- § En heltidstjänst motsvarar 40 pv (personveckor).

Högsta frekvensen inspektioner:

$2500/2 / 5$ (insp/5:e år) + $2500/2 / 3$ (insp/3:e år) = 665 inspektioner x 3 dagar/inspektion = 1995 dagar. 1995 dagar/5 dagar = 399 pv.

399 pv/ 40 pv (en heltidstjänst) ger cirka 10 tjänster. Om man lägger på OH tiden på 40 procent så blir det $10 \times 1,4 = 14$ **tjänster**.

Lägsta frekvensen inspektioner:

$2500/2 / 10$ (insp/10:e år) + $2500/2 / 3$ (insp/5:e år) = 375 inspektioner x 3 dagar/inspektion = 1125 dagar. 1125 dagar/5 dagar = 225 pv.

225 pv/ 40 pv (en heltidstjänst) ger cirka 6 tjänster. Om man lägger på OH tiden på 40 procent så blir det $6 \times 1,4 = 8$ **tjänster**.

2b) Tillgängliga resurser. För att beräkna antalet tjänster inom Kemiska produkter i en verklig situation behövs följande information:

Avsatta resurser 2010 enligt VP dokumentet: 78 pv för KP + 12 pv för tips + 20 pv för email/telefon = 110 pv för kemiska produkter.

$110/40pv = 2,75$ tjänster. Om man räknar med OH tiden på 40 procent blir det $2,75 \times 1,4$ ger cirka **4 tjänster**.

Bilaga 3

Beräkning av antalet tjänster, Bekämpningsmedel

3a) Behovet. För att beräkna antalet tjänster inom bekämpningsmedel i en idealisk situation behövs följande information:

- § Antalet företag som kan komma ifråga för tillsyn av bekämpningsmedel uppgår till minst 250 stycken. Summan kan bli högre om man räknar med att det tillkommer nya företag varje år som säljer otillåtna medel. Beräkningen består därför av ett intervall. I det första fallet räknas på 270 företag (250 företag + gissning på 10 nya varje år, vilket ger 20 företag på 2 år) som inspekteras vartannat år. I andra fallet räknas på 290 företag (10 nya x 4 år) som inspekteras vart 4:e år.
- § Varje inspektion beräknas ta cirka 4 dagar i effektiv tid (denna tid inkluderar förberedelse, efterarbete samt rapportskrivning för både varje ärende och hela projektet). Här har lagts på en dag därför att dessa inspektioner kan vara mer tidskrävande än andra på grund av omfattande tolkningsdiskussioner och att kontroll av otillåtna produkter tar mycket tid. Den bedömningen kommer från det nationella tillsynsprojekt som genomfördes 2008 om bekämpningsmedel.
- § Over-headtiden som är den tid som är övrig total tid (OH tiden kan inkludera ledning, administration, metodutveckling, kompetensutveckling, interna möten etc.) och uppgår till 40 procent, d.v.s. att man multiplicerar med 1,4.
- § En heltidstjänst motsvarar 40 pv (personveckor).

Högsta frekvensen inspektioner:

$270 / 2$ (insp/vart annat år) + = 135 inspektioner x 4 dagar/inspektion = 540 dagar. $540 \text{ dagar} / 5 \text{ dagar} = 108 \text{ pv}$.

$108 \text{ pv} / 40 \text{ pv}$ (en heltidstjänst) ger cirka 3 tjänster. Om man lägger på OH tiden på 40 procent så blir det $3 \times 1,4 = 4$ **tjänster**.

Lägsta frekvensen inspektioner:

$290 / 4$ (insp/4:e år) + = 72 inspektioner x 4 dagar/inspektion = 290 dagar. $290 \text{ dagar} / 5 \text{ dagar} = 58 \text{ pv}$.

$58 \text{ pv} / 40 \text{ pv}$ (en heltidstjänst) ger cirka 1,5 tjänster. Om man lägger på OH tiden på 40 procent så blir det $1,5 \times 1,4 = 2$ **tjänster**.

3b) Tillgängliga resurser. För att beräkna antalet tjänster inom bekämpningsmedel i en verklig situation behövs följande information:

Avsatta resurser 2010 enligt VP dokumentet: 37 pv för BKM + 3 pv för tips + 4 pv för email/telefon = 44 pv för bkm.

$44/40 \text{pv} = 1,1$ tjänster. Om man räknar med OH tiden på 40 procent blir det $1,1 \times 1,4$ ger cirka **1,5 tjänster** (1,54).

Bilaga 4

Beräkning av antalet tjänster, Ämnen i Varor

3a) Behovet. För att beräkna antalet tjänster inom varor i en idealisk situation behövs följande information:

- § Antalet varuföretag som ligger under KemI:s tillsynsansvar är omöjligt att veta, med den information som finns idag. Den lägsta siffra som anges i avsnitt 4.2 behovsutredning är 4000 företag. För den minst frekventa beräkningen görs en gissning på i snitt var 10:e år för inspektioner av varor. För den mer frekventa beräkningen finns inget egentligt tak, så här är gissningen ännu större, låt säga 15 000 företag med en frekvens på vart 5:e år.
- § Varje inspektion beräknas ta cirka 3 dagar i effektiv tid (denna tid inkluderar förberedelse, efterarbete samt rapportskrivning för både varje ärende och hela projektet). I en undersökning från 2007 visade det sig att de flesta projekt i varor hade en större variation i antal dagar/inspektion än för tillsyn av kemiska produkter. Generellt visade undersökningen att det tar något mer tid att inspektera varor. Särskilt på områden som är nya och där tillsyn inte tidigare bedrivits. Det krävs en hel del tid för inläsning i sådana projekt. Å andra sidan tar vissa av analysprojekten kort tid då endast analyser görs och brev skickas ut om resultatet.
- § Over-headtiden som är den tid som är övrig total tid (OH tiden kan inkludera ledning, administration, metodutveckling, kompetensutveckling, interna möten etc.) och uppgår till 40 procent, d.v.s. att man multiplicerar med 1,4.
- § En heltidstjänst motsvarar 40 pv (personveckor).

Högsta frekvensen inspektioner:

$15\ 000 / 5$ (insp/5:e år) + $3\ 000$ inspektioner x 3 dagar/inspektion = 9000 dagar. 290 dagar/5 dagar = 1800 pv.

1800 pv/ 40 pv (en heltidstjänst) ger cirka 45 tjänster. Om man lägger på OH tiden på 40 procent så blir det $45 \times 1,4 = \mathbf{63}$ tjänster.

Lägsta frekvensen inspektioner:

$4000 / 10$ (insp/ 10:e år) + 400 inspektioner x 3 dagar/inspektion = 1200 dagar. 1200 dagar/5 dagar = 240 pv.

240 pv/ 40 pv (en heltidstjänst) ger cirka 6 tjänster. Om man lägger på OH tiden på 40 procent så blir det $6 \times 1,4 = \mathbf{8}$ tjänster.

4b) Tillgängliga resurser. För att beräkna antalet tjänster inom varor i en verklig situation behövs följande information:

Avsatta resurser 2010 enligt VP dokumentet: $52,5$ pv för varor + 3 pv för tips + 6 pv för email/telefon = $61,5$ pv för varor.

$61,5/40$ pv = $1,5$ tjänster. Om man räknar med OH tiden på 40 procent blir det $1,51$, x $1,4$ ger cirka $\mathbf{2}$ tjänster.

www.kemi.se

**Kemikalieinspektionen, Box 2, 172 13 Sundbyberg. Besöksadress: Esplanaden 3A
Tel: 08-519 41 100, Fax: 08-735 76 98, E-post: kemi@kemi.se**